

Õiguskantsler

Teie 22.03.2021 nr

Meie 11.05.2021 nr 14-1/210803/2103246

Covid-19 läbipõdenute juurdepääs teenustele

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest lennuettevõtja ei luba Teid lennukile, kuigi olete Covid-19 läbi põdenud. Covid-19 läbi põdenud inimeste SARS-CoV-2 PCR-analüüsi tulemus võib tõepoolest olla positiivne veel mitu kuud, olgugi, et nad on tervenenuks tunnistatud. Teie hinnangul on haiguse läbi põdenud inimesed nõnda seatud halvemasse olukorda kui vaksineeritud ja Covid-19 mittepõdenud inimesed.

Praeguseks on teada, et nii vaksineerimine kui ka haiguse läbipõdemine annab viiruse vastu teatud ajaks piisavalt tõhusa kaitse. Näiteks on Vabariigi Valitsus karantiini kehtestamise [korralduses](#) ette näinud, et lähikontaktset inimesed, kes on läbi põdenud Covid-19, karantiini jääma ei pea. Ka ei ole Covid-19 läbi põdenud või koroonaviiruse vastu vaksineeritud inimestele ette nähtud testimiskohustust piiriületuse järel (vt Vabariigi Valitsuse [korraldusest](#)).

Praegu on võimalik [patsiendiportaalis](#) saada tõend vaid vaksineerimise kohta. Patsiendiportaalis jagatud selgituste kohaselt peaks maikuu¹ jooksul loodama ka võimalus vormistada tõend haiguse läbipõdemise (positiivse testitulemuse olemasolu) ja koroonatesti negatiivse tulemuse kohta. Haigusloo epikriisi kirjutatud kliinilise diagnoosi ära kirja võib paluda perearstilt ([võlaõigusseaduse § 769](#); [isikuandmete kaitse üldmääruse](#) artikkel 15 lg 3). Perearst võib tõendi eest küsida mõistlikku tasu. Covid-19 läbipõdemise tõendeid annavad tasu eest ka teised tervishoiuteenuse osutajad (vt nt [meditsiinikeskus](#)).

Eraldi küsimus on, kes saavad või peaksid saama selliseid tõendeid arvestada. Selge on see, et iga riik otsustab ise, kas ja mis tingimustel lubada riiki välisriikide kodanikke. Eesti Välisministeeriumi info järgi peavad näiteks Hispaaniasse sõitnud inimesed esitama riigipiiril sertifikaadi SARS-CoV-2 PCR-analüüsi kohta, mis peab olema tehtud mitte rohkem kui 72 tundi tagasi. Eestis tehtud koroonaviiruse testi kohta saab reisimiseks sobiliku sertifikaadi iga reisija ise tasuta välja võtta näiteks [testi.me](#) keskkonna kaudu (vt [Tallinna Lennujaama info](#)). Lisaks tuleb Hispaania piiril esitada hispaania- või ingliskeelne arstitõend, mis kinnitab, et haigus on läbi põetud, ning täita [FCS-vorm](#) (vt täpsemalt [ReisiTargalt](#) portaalist, lisaküsimuste korral pöörduge palun Välisministeeriumi poole).

¹ Sotsiaalministeeriumist saadud teabe järgi võib see siiski kahjuks kauem aega võtta.

Eesti õiguse kohaselt on eraõigussuhte osapooled üldiselt vabad kujundama omavahelisi suhteid (sh ühepoolset), kui need pole vastuolus seadusega (kõik on lubatud, mis pole keelatud). Seega võib eraisik esitada teisele eraisikule teenuse osutamiseks tingimusi. Põhiõiguste rikkumise vältimiseks (sh võrdse kohtlemise tagamiseks) tuleb ka eraõigussuhtes siiski kaaluda mõistlikke ja asjakohaseid erandeid.

Õiguskantsleri pädevuses ei ole lahendada eraõiguslike isikute vahel teenuse pakkumise või osutamise asjus tekkinud vaidlusi ega teha järelevalvet lennuettevõtjate tegevuse üle. Õiguskantsler saab lahendada üksnes neid eraisikute vaidlusi, mis on tekkinud seaduses loetletud diskrimineerimistunnuste alusel, kui mõlemad pooled vaidluse lahendamist soovivad (lepitusmenetluse kohta vt [õiguskantsleri seaduse](#) § 35⁵ jj). Seega ei saa õiguskantsler Teid selles küsimuses kahjuks aidata.

Loodan, et sellest selgitusest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise